

روزِ بروت

وفاقی حکومت

وانگ و وزارت

نصابی بہر و کما

گوں

پلوچے اکیڑے کوٹا

ظہیمی سوت

میرٹھا خان مری

کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمی ء

بلوچی اکیڈمی - کوئٹہ
فلات پرنٹنگ پریس - کوئٹہ
۱۹۸۰ء
یک ہزار
محدث عارف

چھاپ کنوخ -
چھاپ جاہ -
سری وار -
لیکو
پیا
کتابت

ڈیہی سوت

میرٹھا خاضہ مرحہ

سوت فارسی زبان و یک لوزے کہ آہنی مانا انت اہلان ،
 یادشیں توار۔ بلوچی ء دے ہے لوز کم و باز ہے مانا ء دت
 ء ڈیہی . سوت جہاں گال و گیتاراں گشت کہ اہلان و زیمیر
 کون گشیخ بنت ۔ چھونائیا تہ شیئر یا نظم اہلان و زیمیر ء گون
 بیت بلے شیئر و گالانی بانذات ء اے جبرہرا انت کہ شیئر
 یا کدی بستہ بلے جہاں گیتار کہ باز کہن او قدیم انت ہتگر
 و قدیم کہ کس ء اے سدھ و سمانہ انت کہ ہے گال
 گوشتغت یا کدی گوشتغت ۔ ہے پیمیں گال و گیتار " ڈیہی
 تہ " اٹھار بنت ۔ ہے سوت ، اولی باری آں راج و اٹس
 مڑدماں گوشتغت ۔ ہے گیتار ہمکروش ، شیریں او دل پسند
 کہ پے مدانی سدسالان مڑدماں ، ہے گال و تی دل ء دت
 [

ہے گیتار مڑواں پھمے ہمکے دوست انت؟ سے خاترا کہ ایشان
 زبان دشمن، سادہ او آسان انت او ہے گیتارانی شادہ او
 خوشی یا رنج و غم ۽ پیرا ہر مڑوم ۽ دل ۽ ہمیرنگ ۽ سبب
 کھیت چو کہ کتے گشتی کہ ہے ہر مڑوم ۽ جند ۽ دل ۽ پچارات
 ہے خاترا بلوچی ڈیہی سوت نمیران انت۔

بلوچی سوت ۽ بازیں تہرانت چو کہ سوت، مالو، لیلارو، لول
 سپت، لیکو، یلڑی، یلی موڑ، ڈیہی، نہیرگی او موٹک۔ کرس
 سوت ساز ۽ گوں گوشگ بنت چو کہ، رباب، سرودہ، سرور،
 دنیہ او نتر بے بازیں بے ساز ۽ دے گوشگ بنت خوشی او
 شادہ ۽ ایوکین او جدائیں سوت انت چو کہ سپت، سوت، مالو،
 لیلارو یا لاڑوک او نازینک، سیر، سانگ یا چک ۽ پیدا بیغ
 ۽ وہ ۽ گوشگ بنت۔ موٹک عتم و ارمان یا سوز و ارمان
 یا کسے ۽ مرک ۽ گوشگ بیت۔ موٹک ۽ ساز ۽ سرانہ گشتت
 ہر سوت ۽ جد جدائیں ۽ ہد و اولہ بنت۔ ہایک یک سوت ۽ حال
 ۽ جدا جدا بیان کنان۔

سوت

سوت دت دی بلوچی سوتانی یک دل پندری قسے
 نام انت۔ سوت، سیر، سانگ او شادہ او خوشی ۶ وید ۶ گوشگ
 بنت سوت ۶ گیشتر خوشی ۶ جو ذغ بنت سوتانی اندر ۶ جابے
 جابے جدائی او زہیر ۶ پیرا دے کیٹ۔ سوت گوں ساز ۶ گوشگ
 بیت۔ سوت ۶ اندر ۶ عشق و محبت ۶ گوں اوار ہجر
 او زہیرانی حال دے بیان کنگ بیت۔ یک سوتے ۶ کر مے گال
 پرش انت۔

دست تہی حنی رچ انت زلف تہی سیا میں جُج انت
 آدینک ۶ دست تو بکن ڈرور چلنباں سیل بکن
 کایاں جنک تہی گندفا ڈرور چلنب براہ انت ترا
 مہر ۶ کنے قہر ۶ کنے داباں عجب نہر ۶ کنے
 سوت ۶ زبان باز آسان اودش انت۔ سوت راج و اُس
 ۶ ہر مردم ۶ را دوست انت ہوش کہ چہ اے گالال پدر بیت۔

نندے خراسان بے تو مباتاں

بیا منی زیاد مال

پچھاں ءء داراں دوست ءء سلاماں

بیا منی زیاد مال

مشرور دنتاں قولیگ باتاں

بیا منی زیاد مال

ننداں نہ ننداں قول و قسراں

بیا منی زیاد مال

یک سوتے ءء شاعر دتی مہینج ءء را گشی کہ دنیاے خیال بن۔

بیا کہ من و تو پرورت اکیں دنیاے جوڑکناں ۔ ہے سوت ۶ گال

ہنیش دل ءء را و شس کائینت چو کہ ہرزد تار ۶ توار پہ گوشاں

وش انت۔

پر تو میں چو گنو کاں چو ہنگر ءء سپو کاں

میل دے دنیا ۶ خیال ءء تو منی او من تئی آں

تئی کوچک مس چسراں درواں دل ۶ گال ماراں

یہ دے دنیا و خیال تو منی او من تہی آل
 بیا کہ ترا بگنڈاں آرام دل بہ نڈاں
 یل دے دنیا و خیال تو منی او من تہی آل

ہالو :- ہالو ہوشی و یک سوتے او سیر۔ سانگ یا نڈت
 او کوبھی شادہ و ویلہ و سرا گوشگ بیت۔ سیر و ودہ و کہ ہانور
 و نوحین جہراں جان و دینت یا کہ حتی کنت تہ ہواں و ودہ و
 ابلان و ہالو و وشین زیم و گشت۔ ہالو۔ رباب، سریندہ، دیرہ،
 نگدہ، او دنیرو و ہمراہ گوشگ بیت۔ بازیں و دہاں کہ ساز دست
 نہایت تہ ہالو بے ساز و دے گوشگ بیت۔ ہالو و من بازیں مردم
 یک ودہ و بہر گرت :-

ہالو اے پیما گوشگ بیت کہ یک گتہ ہے ہالو یک کالے گشت
 او بازیں مرد یا جنیں یک بندا ہمتواری و "ہلو ہالو ہلو و شین ہلو با"
 گشت او ہے پیما و زامیں شرف یا روش ہے و شین مجلس جُزیت۔
 مرد جُدا ہالو و مجلس و دیوان و نڈت او زال جُدا و تی ہندا

ہالو ۽ گشت۔ ہالو ۽ خاسیں بھیر ایش انت کہ شیئر ۽ ہر گال
 ۽ رند ۽ ہر دھکت ۽ ہالو ۽ مخرینت و گشت۔ بلوچی ہالو او
 سندھ ۽ "بو جالو" دار وار گشخ ۽ سوب ۽ یک دہمی ۽ گون
 مزین جس ۽ داں ہمتوار انت۔

ہالو کلیں بلوچستان ۽ من ہر ہندا یک پیا دل پسند انت۔ ہالو
 جماراں ژ ۽ گون زند ۽ دشیاں گون انت بلے ایشی ۽ دشی او شیر کنی
 ۽ پنج فرق نیانکہ۔ ہر چنت کہ بنی آدم ۽ دل ہر وہب نوکیں ساز زیم
 او اہلان ۽ پر کشیت بلے دہمی پج زیم، ہالو ۽ ویش اہلان ۽
 ہندا گیت نکنت۔ مرد بیت کہ جنین، مٹر بیت کہ کستر، ورنابیت
 کہ پیر، ہالو ۽ کہنیں اہلان و زیم، ہر بلوچ ۽ ساہ او ارواخ ۽ حکیت
 مردماں ہالو ۽ کہنیں زیم، ہر نوخیں اہلان و زیم ۽ ژا دوست تراں
 ہر چنت کہ ہالو یک ہمیرنگیں لوزے کہ ایشی ۽ پنج مانائے نیست
 انت میں کہ "ہالو" شادہ یا دل وشی ۽ مانا ۽ دات۔ بلے گڈوی وشی
 ۽ نشان انت۔

ہالو بلوچستان ۽ ہر ہندا یک پیا پسند کنگ ویک بھیر ۽ گونگ

بیت -

مالو ۽ دو بحریا وزن انت - یکے در اثر او دہمی کیں گوٹڈ انت
 مالو ۽ دق ایکیں شیئر دگال انت - اگر کتے ۽ را ہماں گال یات
 مہ بنت تہ مالو ۽ نگ ۽ سرا برابر بیوکیں ہر شیئر ۽ گال مالو ۽
 پر کار دینت -

مالو ۽ رنگ ۽ گوٹگ بیت کہ یک مردے شیئر ۽ یک گالے
 ہران ۽ گون گشت او پچی او دیوان ۽ بازیں مردم گون یک توار ۽
 او گشت -

گندہ ۱ - منی شہزادگیں دیوان ۽ براہیں

مئے چم و دیدگ دئے ماہ و ساہیں

سوری ۱ - ہلو مالو و شین ہلو با

ہلو مالو ہلو مس شادمانیں

بے پیما بانور ۽ پت و ستاہ ۽ دے مالو ۽ یک بہرے سالونک
 ستاء کنان ۽ گشت کہ

ہلو مالو کنت میر ۽ یلیں ۽

ہلو ہالو کنت آن پیل گدین ء

ہلو ہالو ہلو وشین ہلو با

ہلو ہالو ہلو مس شاد ماین

ہلو ہالو کنت آحتہ چر دوز ء

ہلو ہالو کنت چمان نور ء

ہلو ہالو ہلو وشین ہلو با

ہلو ہالو ہلو مس شاد ماین

ہلو ہالو کنت شیریں مزار ء

ہلو ہالو کنت دریا دل ء را

ہلو ہالو ہلو وشین ہلو با

ہلو ہالو ہلو مس شاد ماین

ہلو ہالو کنت میریں ، بلوچ ء

ہلو ہالو کنت اے ماہ و روش ء

ہلو ہالو ہلو وشین ہلو با

ہلو ہالو ہلو مس شاد ماین

نالو ۽ دُہی دراز تریں بحر چو شس انت۔

نالو بلو نالو بلو منی میر ۽ مروشی شادہیں

نالو بلو نالو بلو منی میر ۽ مروشی شادہیں

لیلاڑو

۔۔ لیلاڑو دے نالو پھیں یک دل پسندیں، راجی

سوتے۔ ہنچش کہ نالو شادہ او خوشی ۽ دہد ۽ گوٹنگ بیت۔ لیلاڑو دے

خوشی ۽ دلیہ ۽ گوٹنگ بیت۔ چو کہ نالو ۽ پرح ماناٹے نہ انت ہے

ڈولا۔ لیلاڑو ۽ دے پرح ماناٹے نیت انت۔ اے دوٹینانی نیام

وزن د بحر ۽ مزینں پرکھے۔ نالو ۽ وقی بحر و وزن انت او لیلاڑو

۽ جدائیں بحر و وزن انت۔ ہنچو کہ ایسانی بحر و وزن جدا انت۔ ہے

پیا ایسانی زیمردے جدا انت۔ بلے ہر دوٹیں خوشی ۽ سوت انت۔

ماں لیلاڑو ۽ " لیلاڑو لاڑو لیلاڑو لاڑو " ہر وار ۽ گوٹنگ

بیت۔ لیلاڑو ۽ گالاں عشق و محبت و جدائی و زہیر ۽ پیرا دے

بیت۔ لیلاڑو ۽ را " لاڑوگ " دے گشت۔ نالو ۽ پیا لیلاڑو

۽ تیوگیں بلوچتان ۽ باز دل پسند انت۔ لیلاڑو دے دنیہ، سرزدہ

اور رباب ڈولیں سازان سرء گوٹنگ بیت -

لیلاڑو ۽ یک وزن ۽ لے گال لے پیارنت

کے جوتیرے کے جتتیرے مٹے دل ۽ چرمیں آس وانگیرے

لیلاڑو لاڑو لیلاڑو لاڑو

پُل گدیں شاری، پُل گدیں شاری ماتئی راہ وراہ سرء چاری

لیلاڑو لاڑو لیلاڑو لاڑو

لیلاڑو ۽ ڈوہی بحر و وزن چوش انت -

لاڑے لڑے لاڑے لڑے

لاڑے لڑے لاڑے لڑے

دلبر چشیں قہر ۽ کمن قہر ۽ کمن زہر ۽ کمن

لاڑے لڑے لاڑے لڑے

لاڑے لڑے لاڑے لڑے

لیلاڑو ۽ یک سیہی وزن دے استنت کہ آہنی ۽ وتی ایکیں
زمیرے - ہے وزن اسے رنگ ۽ انت -

لیلاڑو لاڑو، لیلاڑو لاڑو

لیلاڑو لاڑو، لیلاڑو لاڑو
 جوانی ءِ تہ لیلاڑو ءِ وقتی گال دے است انت بے اگر کتے
 ، لیلاڑو ءِ گال بات مونت تہ ہر ہواں شیر کہ لیلاڑو ءِ وزن
 سرا برابر کیت ۔ لیلاڑو ءِ اہلان ءِ گوں ہے رنگین شیشرائی گال
 بنت چو کہ

پھیری ژا ہوانے من ءِ کاتک آں

لیلاڑو لاڑو، لیلاڑو لاڑو
 ریشرائی ءِ کوہ بُن و کسوڑاں

لیلاڑو لاڑو، لیلاڑو لاڑو

زولاف ءِ دے یک گنڈبے شیر ءِ گال ءِ گشی او بازیں مُردم
 ہندا، لیلاڑو گشت ۔ لیلاڑو ءِ لوز دے ، مالو پیا وار وار ءِ

پت ۔ پت ءِ مانا انت ستایا سہرائیگ ۔ پت ءِ گالانی

عد، مداح او نعت ءِ گپتار بنت ۔ پت ءِ اندر ءِ خدائی

ستا ء ابید اچک ء نازینگ آہنی جان سلامتی او عمر ء درازی ء
 دعا دے گون بنت ۔ کسے ء لوع ء کہ چک پیدا بیت ہماں لوع
 ء سیاد عازپز او ہمایہ این زال پمچ بنت اوداں ہازی شفاں
 سپت ء گشت ۔ سپت ء سوت ء گون پمچ ساز درکار نازان
 سپت بلوچستان ء صلح مکران ء دل پنڈی سوتے ۔ اول یک
 زائے سپت ء یک گائے اہلان ء گون گشت او دومی جین ہوزی
 ء ہماں گال ء یا دومی گائے یک توار ء گون جواب دینت ۔
 گندہ ۔ منی جوچک پل ء بریں پاسبانے قادریں
 جوابی ۔ پاسبانے قادریں شپ پوشے چادریں

لولی :- لولی ء راروش ایرشتی بلوچستان ء نازینگ گشت ۔ نازینگ
 بلوچی ء لوز نازینگ ء درکپتہ کہ سہڑایگ ۔ توسیف کنگ انت ۔ لولی
 ہماں سوت ء نام انت کہ مات وئی مچکاں واپینگ ء وہدء گشت ۔
 لولی مجلس و دیوان یا مچی ء سوتے نہ انت بلکن مچکانی و اب
 گیشرگ ء کہیں ماتانی سوت انت ۔

لول ۽ دو قسم انت ، یکے بچان لول او دُہمی جنکانی لول ۔ بچان
 لول ۽ جدائیں گال انت او جنکانی لول ۽ جتائیں پتہ انت ۔ ماں لول ۽
 ایک ۽ جاں سلامتی او عمر ۽ درازی ۽ دعا لوہنگ بیت ۔ دعا ۽ بچان
 ۽ را بہادری ، زخم جہنی ، داد بخششی او غیرت ۽ ، جنکان ۽ ننگ دشمن
 ۽ پنت وئیگ بیت ۔ لول جنینانی شاعری انت ۔ لول ۽ زبان دشمن سادہ
 او آسان انت ۔ لول آنی اندر ۽ راجی زیند ۽ دو دو دستور دے پیش دارگ
 بنت ۔ ماں لول ۽ مات وقتی بچان گوں مہر و دوستی او حُب ۽ جوش ۽
 سہراٹینت ۔ چو کہ یک لول ۽ مات وقتی پنج ۽ گشیت ۔

پنج ، قوم ۽ عزت و نام ۽ سرا جنگ ۽ میدان ۽ ساد ۽ ندر
 کنت ۔ مات وقتی پنج ۽ را گشی کہ اگر تہ بہادرانی پیما بمرٹے تہ من وقتی
 سرا سواداں ، نوکیں پچاں پوشاں او وقتی موداں شری ۽ رنداں ۔ تہی
 قبر ۽ سرا کایاں او موتک ۽ بدل ۽ مالو جاناں پریش ۽ کہ تو لگور او
 بزرے ۽ پیما نہ ، بلکن یک بہادر او غیرت مندے ۽ پیما مڑتگے ۔
 لول ۽ گال چرخش انت ۔

لول دیاں لال ۽ وقتی لال ۽ وقتی لول دیاں

چم ۽ چراگ زرد ۽ مراد - پہ سر مچاری مسرنگ

زحمات جت و نام آدر آرت - نوکین سر و گواپے کناس

کایاں تئی قسبر ۽ سرا - موتکے بڈل ہالو کناس

تئی مٹ ۽ دو بر پیدا کناس - لولی دیاں لال ۽ وئی

لال ۽ وئی لولی دیاں -

یک دگہ لولی ٹے چوش انت -

لولی لول منی پنج ۽ را ویشیں و اب منی لال ۽ را

لال منی پل گدیں و رنا بات - چسری ہمسراں گرانینساں

زیرمی ہر ششیں این ہتھیاراں زحم د توپک و کاٹاراں

زیرمی جا بہ ۽ مور تینساں شیرازی سٹ ۽ تر ندینا

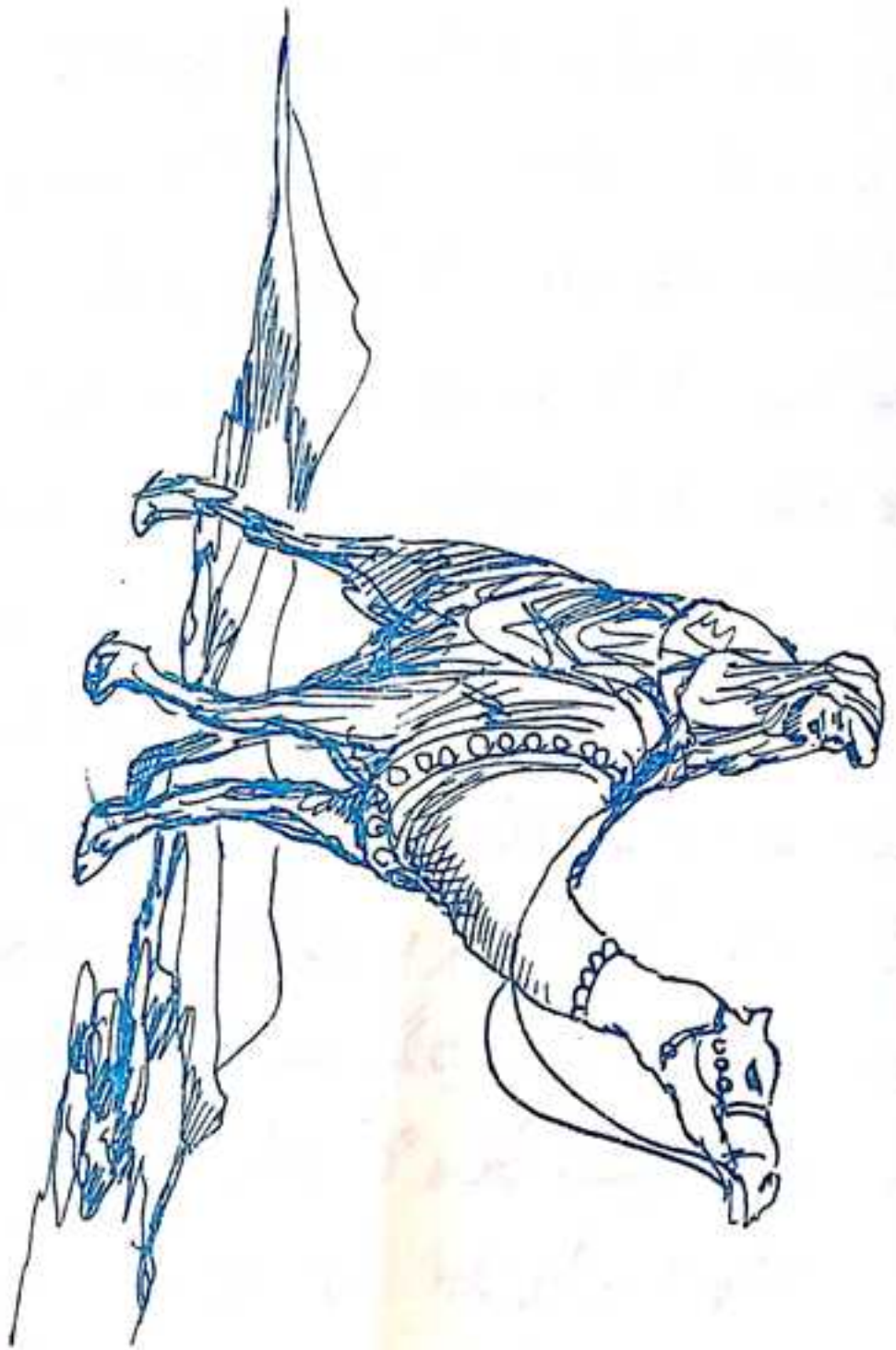
لولی لول منی پنج ۽ را

ویشیں و اب منی لال ۽ را

لیکو

۽ لیکو ۽ سوت گیشتر ۽ خاران او چاعنی ۽ ڈیہ

۽ پتوا گوشگ بیت لیکو ۽ اہلان ۽ گوں سوز او درد ہوارنت -

لیکو ، مسافر ، شپانک او بہتر سوارانی یک سوتے ۔ مردم کہ دیریں
 مسافری ء رونت تہ وتی عازیر ، سیاد او دوستیں مردمان پہ زہیر بنت
 او وتی دلی دوستانی یات ء لیکو گشتت ۔ او پہ وتی دل ء غمانی بار
 ء بک کنت ۔ لیکو ء اہلان ہے ڈولا انت کے گشتی کہ لیکو ء توگر
 گریوگا انت ۔ لیکو ء سوز ہواریں اہلان ہر مردے دل ء سرا اثر
 کنت ۔ مسافراں ترا سوا ، شپانک کہ مال چھارینغ ء ایوک بنت
 تہ آہنانی دل کہ مونجا بیت تہ آن لیکو ء سوت ء گون آن دل ء
 مشکول کنت ۔ لیکو ء گالانی اندر ء کوہ و دشت جڑ و ہور گزند
 گردخ ، کشت و کشار ، ہشت و مہری ء حال وتی دوست ء جدائی
 ء پچار و دوست ء نیاد ء تانگ دے سہرا کنگ بیت ۔ لیکو سجاز
 ء دے گوشتگ بیت ۔ لیکو ء گال چوش انت ۔

قرآن ء ایبر کین زان ء بنازینین خدا جان ء
 کبیر جان کہ چدا گوستہ دل ء امان ء منتہ
 کبیر جان دانگے توت این پری ذاتان ودی بوتیں

دومی لیکو ۔

نشنگوں بید و ساہگ و گتہ منا جا مگیریں تپ و
سبز نشہ گتہ و کنت سے دل و چون کپ کنت

لیٹری

لیٹری دے بوچی سوتانی یک تہرے و نام انت
ہے رنگ و کہ ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و
کائنت ہے ڈولا لیٹری و سوت و لیٹری اسے لا و ہلو
وار وار کائنت۔ پنچش کہ ہلو و لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و
انت۔ ہے ڈولا لیٹری لا دے ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و
لیٹری و سوت و شیر و ہرگال یا مصرع و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و ہلو او لیٹرو و
کیٹ۔ چو کہ جہلی گالاں چہ سہرا انت۔

گڈ کنے کو شتے لیٹری و لا

دید گالاں تر و دوستے لیٹری و لا

ایدانہ سنداں لیٹری و لا

تسی مٹ و نہ گنداں لیٹری و لا

کائے کندانان لیٹری و لا

پیکاں رندانان سپرٹی ۽ لا

لیلی مور

باز دل پسند انت۔ لیلی مور ۽ سوت بلوچستان ۽ نیامی ہندیاں
 بیت۔ لیلی مور ۽ سوت ۽ ہر وڑیں خیال پیش دارگ بنت۔ لیلی مور
 دق بدائیں اہلان ۽ سوت ۽ دومی سوتاں تڑ ۽ اکیلا انت۔ لیلی مور
 ۽ کردے گال چوش انت۔

بیائے او لیلی کہ دل منی جوش ۽ کنت

تس ورنائ کلین مردماں بے ہوش کنت

روح ۽ ترا پو لگاں شب ۽ ترا گندگاں

دل منی گوں تو انت، من درا چسرگاں

اے جہان کے بزانت گوں من ۽ چوں کنت

اس کنت دیدگاں کہ دل ۽ حوں ۽ کنت

ڈیہی۔ ڈیہی روش آسانی بلوچستان ۽ باز دل پسندی۔ سوتے
 ۽ مانا انت ملک یا وطن۔ ڈیہی ۽ سوت ۽ ڈیہہ و وطن ۽
 المی زانت۔ ڈیہی ۽ گیشتر، عشق و محبت او جدائی ۽
 احوال بنت۔ ڈیہی دنیہ، سرورندہ، نر و دونی ۽ سازانی
 گوشگ بیت۔ ڈیہی ۽ کلا ژا جدائیں سفت آہنی ۽ وتی زیر انت
 پنچش کہ ڈیہی ۽ زیر جدا انت۔ ہے پیما ڈیہی ۽ وزن دے
 سوتالی جدا انت۔ ڈیہی ۽ سوت ۽ سری گال ۽ وزن گونڈ بیت
 دوی گال ۽ وزن در اثر تربیت بازیں ڈیہی آنی سری گال ۽ پوج
 نیستیں البت دوی گال ۽ مانا بیت چو کہ جہلی گالان مہرا انت۔
 لہڑی بیگستان ایرنگیں لالان کوڑی بے سخت رنجیناں
 لہڑی لڑوتاں دیر کن منی پشک ۽ گندیں جان ۽ سلوٹاں
 پٹی درا گالی گزند کنت ہورے سادی رنداں آ گال
 ڈیہی ۽ عزل ۽ پیما دو بیت یا مصرع بنت او ہر شیئر یا
 دو دو بیت ۽ جدا جدائیں ماناے چو کہ جہلی گالان مہرا انت

رنجیں دلڑی ترا رب گنوخ کنت دست کہ نہ پہنچی بندہ چوں کنت
 تنگیں دلڑی تھی دیدء سیر کن چہر بیا ڈیہہ ء روشن ء ایر کن
 پل کہ بہ چٹاں حاکم ء ذیلاں پہ تیر و آفنگاں من دلبر ء نیلاں
 من ترا گزشتہ میں سرڑی تھی این وت ترا داتوں تی دعوا کہی این
 یک دومی ڈیہی ء سوت ء گال چوش انت۔

بیا بیا منی دلبر زہیر بتیگاں شہ اے زندگی ء فقیر بتیگاں
 من اش تو جدایاں دانکو زیندغاں شہ اے زندگانی مُرتی ء کہاں

تو بیا بیا منی دلبر زہیر بتیگاں

شہ اے زندگی ء فقیر بتیگاں

زہیر گیگ

۔۔ زہیر ء مانا انت ، یات یا تانگ ۔ دوستدار

ء یات یا خیال ء ہماں شہیر و گال کہ گو شگ بنت آہنی زہیر گیگ

گزشت ۔ چو نائ ء تہ جدائی او زہیرانی ، پچار ، دومی سوتانی اندر ء

دے کیت بلے دومی سوتانی اندر ء ڈیہہ و ملک ، کوہ و دوار گزشت

کشاران حال دے بیان بنت بلے زہیر گیگ ء گیشتر ء جدائی

۶ زہیرانی حال بیان کنگ بیت -

بازیں مردم زہیریک و موتک ۶ نیام ۶ پرج پرکھ نکنتت او ہر
 دوئیناں یک زانت بلے ہے دوئینانی نیام ۶ مزینں پرکے انت
 موتک ہماں گال وگتارانی نام انت کہ کے ۶ مرک ۶ گوشتگ بنت
 زہیریک ہماں گتارانی نام انت کہ دوست ۶ عیات یاسک و ستانگ
 ۶ پیرا ۶ دئینت - زہیریک ۶ اندر ۶ دوست ۶ بے مہری او یوفانی
 ۶ گلآ دے کنگ بیت -

ببخش کہ زہیریک یک جدائیں سوتے ہے پیمازہیریک ۶ وقی ایکیں
 اہلان و زمیرے - جدائی ۶ عنان پدرا کنگا پر ہے سوت یک پر سوزی
 زمیرے بلوچی زمیراگ ۶ عنناکیں اہلان ۶ دے زہیریک گوشتت
 زہیریک ۶ گوں ساز ۶ ہم او بے ساز دے گوشتت - زال کار سہب
 و صباہ ۶ گوں جنتر درشگ ۶ زہیریک گوشتت - جنتر ۶ گرائیں توار
 او زہیریک ۶ دل سوزی زمیر کہ ہوار بنت ۶ دل ۶ عنان گرائیں
 بارسک بیت - دیری دوست ۶ پچآر یک ہمیرنگیں ہبرے کہ ہر
 مردم ۶ را دل ۶ دوست انت -

زہیرِ گچی و دیوان ء ہم گوشتگ بیت بے گیشتر ء کے تہنائی ء
 ہمراہ انت - ایشرا امیت ء زہیر گوشتگ کرزیت کہ ہر دیر نیادیں دوست
 و بیلان گندگ و ہمنیادی ء دلہڈی ء دنت -
 زہیرِ گچی ء گردے گال ایش انت -

سبزی پکوت مئے بر دئے سلاماں

آوہدی کدی بوت سالے پدی بوت

سبزی پکوت مئے بر دئے سلاماں

زڑ دوئیں کوچ ء دیم تہی پے رچ ء

سبزی پکوت مئے بر دئے سلاماں

کارداں جلا انت دوستی دلا انت

سبزی پکوت مئے بر دئے سلاماں

زہیرِ گچی ء مہر و محبت ء سادہ او دشین خیال پیش دارگ

بنت - بازیں ہمیرنگیں زہیرِ گچی دے است انت کہ آہنانی تہا عزل

ء ہیم ء نرم و نازرکین خیال پیش داشت گنت ہے وڑیں زہیرِ گچی

زبان علمی زبانے انت - ہے ہمیں زہیرِ گچی شار زیات کہن و قدیم

نئیت بگوشے ہے عہد ۽ گال انت۔

خاطروں کرتنگ درد و چیلانی
 روشی من فریایاں کپوتانی
 نود چہ نیل بوئیں زر کایاں
 او منی ساه بیا تو بیا یاتے
 چہ بہار گاہ ۽ گوارگ و پلاں
 من گشاں دوست ۽ ہسپاں کایاں
 او منی جانی گل کہیبانی
 دروت واحوالاں گون مستاگی
 بیا کہ بیا یاتے او منی جانی
 عنبر و شبوئیں ز بادانی

موتنگ

۔۔ موتنگ، چہ موت ۽ لوز ۽ در کپتہ بزاں بیگ

ہے سوت عازیز دوست او سیاد ۽ مرک ۽ گوشنگ بیت۔ موتنگ
 ۽ مڑئیں مردم ۽ سپت دستاکنگ بیت او آہنی جدائی سرا، رنج و
 ارمان ہیہات و سوزمان مان بیت۔ زہیرگی ۽ پیما موتنگ ۽ گرنہم
 او زمیر ۽ دے باز سوزو ارمان ہوار انت۔ موتنگ ۽ سوت ۽ زال کاریگ
 ۽ دہد ۽ گوشنت۔ کہیں مات وتی نھنگویں بچانی جدائی ۽ اے رنگیں
 ارمانی گالال گوشنت ادوت دے زار زار گرئینت او دہمی آل
 دے گریو اینت۔

گار کنت مہر زیاد ہیں دوستی

قادر مہنی سہرے را کمن چو دور

نادوائیں دردانی تبیبی ء

چکانی دیدار ء بے نییبی ء

غم مناں کارچی من دل ء لگنت

تا سپس بچانی روگ گرانیں

مکبیں مات انت سینہ بریائیں

مں شہی پاساں نشہ حیرائیں

غم مناں کارچی مں دل ء رگاں

کام و ناکام ء حائر ء سگاں

موتکان نتھا ء سرا سیک ء موتک ، او سالو ء مرگ ء ریمان

موتک باز مشہور انت ۔ ہے موتک ایکیں مردمان نام ء سرا

رٹینگ انت ہوانکہ اے دومی مردمان مرگ ء سرا گوشگ نہ بنت

زانکی کیلہ ء ہے موتکان درجہ باز بلند انت ۔ نتھا ء موتک کہ

نین بانک سیمک ء گوشہ ایرنگ ء انت ۔

زامران ایستے شرکشی برزیں چو ماران ۽ ہمیں کوہ ۽
 کبکرتش نتھاء ۽ سرپاغ انت جینہرش ہموئیں گلاک انت
 ترمپتئی موڑتیں جاہتیر انت شف گردخ میان ۽ گہنوریں تیغ انت
 گردنتھاء توپک ۽ گوانک انت تاہنی نوزاں گوں بشما عرض انت
 کدوشانک ۽ میخاش فرعن انت شواشہیدانی زیارتاں گوارست
 یہ دے مونگاڑو کنت ترمپاں شوا زیاد بوئیں جینہراں بہلت
 اے جہلی موتک ریجان رند ۽ وقتی دوست سالو ۽ مرک ۽ سراگوش
 ریجان رند میر چاکر ۽ برازاتک ات۔ ریجان رند ہماں نامداریں
 انت کہ آہنی رامین لاشاری ۽ گوں شرت بستگ مادن تاچنہ
 ہے اسپ تاشی ۽ سرا، رندو لاشار ۽ سی سالی جنگ ۽ بن
 ریجان ۽ گوستغیں موتک چوش انت۔
 ذی من ۽ کاتکاں پہ بتلیں رہے آن شکارانی شینتغیں سیا
 نہیں کہ مس دیریں لکھے کاتکاں ترمپتوں مسکانی سہاک سیا
 پلتری مہن گوں بوچھنٹا بستہ جام سہاک ۽ گوں ریٹو ۽ سیا
 مس دل ۽ درد گوں پوپے پرورشہ شینہرا گورکانی سرے سیا

حیر حوال داتو، حیر حوال گپتہ
 کوشتی، ہک تھی دیری این بنذان انت
 رنے مں لوغاریں سرا کپتی
 : میایاتے جام سہاک سیادیں
 میگڑ ۽ سہریں گوخ قولی این
 رپج کانار، رنخ خسراسانی
 مک ۽ پ لوغا پداں کشتیش
 س اڑ ۽ کوچی گردن ۽ کشتیش
 نکوین نھت ترا شیفتیں پھونزا
 بٹی تئی مات وگریٹی تئی دسی
 ے چو بشامی جُٹاں گورتہ
 یں او ورنایاں کشینی آن
 ۽ دنیاں مں رپتغا دیتہ
 حال ۽ مرد پیشی جام سہاک بیٹہ
 گپتغت نادراہ بانکیں سالو
 مں دعاکت گوں ستلکیں زرد ۽
 تہ میایاتے او مہ تریٹا توں
 میگڑ ۽ سہر گوکشیں گراڈ شاہی
 دیر لڑیتہ کہ ہو ہوئے رستہ
 سیاہ و مورینیں چوٹے ژنگ انت
 گوش بنانی پھاریز تغیں گڑدور
 اثر پیانیں موڑوا نفاں مسدری
 برات گریوت وگریغا قول
 بردتان و برنجلیں ریشاں
 دزرس ۽ بالاد ۽ مہ رنجینت
 پھیری گوں بیڑ ۽ بانک ۽ رپتہ

۱۔ دستان دے بلوچی سوتانی یک قسمے۔ دستان اسی

پچی او دیوانان گوشگ بیت۔ دستان، نژ بزاں گہرڈ دہیرہ یا سرینہ
 ۶ ساز ۶ ہوار گوشنت۔ نژ ۶ سرا دستان ۶ دو دو دستور، روش
 آسانی بلوچستان ۶ باز زیاست انت۔ گرو جنوک ۶ نارٹی او نژ ۶ نژیم
 ۶ سرا دستان گوشوک ۶ را نژی یا سرداروک گوشنت۔ نژ، بانس
 ۶ یک پینچ یا شش پچیل تلی ۶ کہ اندر ۶ کوپگ انت۔ نژ ۶ جہلی
 پلوا سے بارغین ٹنگ بنت۔ نارٹی نژ ۶ سر برہی پلوا دف ۶ کنت
 او گوں زور ۶ نژ ۶ پھوکیت موڑ دانغانی جہلی دُبُرز کنکار ۶ نژ
 زیمیر در کنت۔ نژی دستان ۶ اہلان یا زیمیر ۶ سرا گٹھ ۶ گرہنہ
 کنت او نژ ۶ نژ ۶ گوں وقی توار ۶ بہار کنت او دستان
 کشیت نارٹی وقی نژ ۶ باز دوست دارنت۔ نژ ۶ سرا گوں چاقو
 ۶ فشک و مہراں کشت او نژ ۶ راجنی ۶ گوں رنگ دینت۔

دستان ۶ بازیں زیمیر انت او ہر دستان ۶ جدائیں نام انت۔
 چو کہ شیشغ ۶ دستان، چنہڑھی دستان وغیرہ۔ دستان ۶ گالانی اندر
 ۶ ہر وڑیں خیال پر بندگ بنت۔ چو کہ جنگ و مڑا بیانی مقصود، عشق
 و محبت ۶ شیئر، کشت و کشار ۶ حال، نود و ہور، گردن و گردک،

زات و کونٹ و پتچار -
 زٹیا گرد و مجلس بازووش او دل پنڈی مجھے - نرٹ و مجلس واکر ورتا
 و نذت تہ بازیں و ہداں بنے و شیس مجلس وراہیں شپ و مائیت
 مجلس و مس کسان و مزن و بدکھ و تمیز نیستیں - ہر مردم ناڑی
 دق دل پنڈی دستان و جنگا پر گوشت او ناڑی و سترتی ہماں
 دستان و جنت او وراہیں شپ، نرٹ و ستر و گوں ہوار سوکھا ناڑی
 و شیس توار گوشاں کپیت - کڑدے دستاں اے رنگ و

اللہ بیلڑی و دستاں

اللہ بیلڑی و جی آہکی و ششی و جی
 پیرا و پد می و جی ٹوکان تہی دق و جی
 کڑتی مہر کنوخ و جی ٹوپا بیغ کنوخ و جی
 پھاذاں مس کڑی اتی دستاں منگلی اتی
 لول گوں تھنگویں پیچاں سے پٹ ایں سری اتی

گئیں بہانہ سُکارانی اُملّ ۽ میلغیں دارۂ
 مس دگ اشکوکتہ لاڑا گالی ہاں بری ۽ را
 لٹھاں لٹھنیں کہنی سیماں پٹنیں ریم ۽
 دیر دستی بلوچے اے کائے قسمتی روشے
 نہ کٹھے پھبواں پھاڑۂ نہ بوڑھے کیسغاں سرین ۽
 مُسک دائر روغائے بلوچے چھی سنئے ورنہ
 لڑاریں ترورنگیں منڈۂ پت کلا ورنجانی
 شہ بے موکل ۽ برادر نصیوے بی تہ گندانی
 دلی ڈریں دف ۽ گوشتی تراٹوک ٹوک کنغ حتی ہیں
 مناشتر روغنا اے منی بمبال تئی چکے ہیں
 مرغی اتنی کوڑی پھیار دار ۽ چڑھی ہیں
 روغنی بستنیں دستاں مس گورستاں کنغی ہیں
 یاری زیندغانی ہیں پھذا ارماں کنغی ہیں
 مس کوڑی کچھو دیشہ گراٹ دو پیلویں بیشہ
 گنا ہاں میسٹروی باراں کھیا سُدھ ہیں ثوابانی

نوی مے ضامن انت فریں ہواں دیں جوا دان

شیشخ و داستان

شیشخ و داستان ءء حد ا بیٹہ ہسرواں
 شیشخ و داستان شاہستہ کھور ءء شاعران
 گوشہ بہار خان ءء گوں دق تھنی این دلاں
 ششتی گوں میٹ ءء ششتی گوں گوخ ءء روغناں
 چوٹوئے ششتی رستہ چھو درنگی زامراں
 گاماں زیریت چھو سوک پھازیں مرکواں
 کھیٹ ترخاناں چھو بگی یوواں دھپسراں
 اہ سکلو ریخی لودھغ ءء لاڈ ءء نواں
 سیاہیں سیاہ ماراں پہ ہر جوگی ءء گراں
 کوئیں سہدارے ساڑتیں دیشبو گوں عطران
 بھمبری پھڑ ءء گوں سوار ءء دہلنتساں
 کرگز ءء لہمی بال ءء جنت پھے کوہ ءء بناں

بیگہ ۽ سائیت ، آخراً کھلنت درواں

پیری حیراتاں ہر کس ۽ بروخ ۽ دیاں

ہے دستاں ۽ غزل ۽ پیلوں رنگ و گوناپ است انت

شیرانی گالاں ہمیرنگیں نرم و نازکیں خیال پیش دارگ بنت بہرک

غزل ۽ درشان بنت - شاعر یک ہندے - دتی دوست ۽ گوں کونج

مثال ۽ دنت کہ باز زیبائیں بالی مرگے - شاعر دتی دوست ۽ بھمیری گونج

کہ آہنی پھراں مس درین ۽ ڈولا چنڈھی رنگ انت ادھے رنگ کہ یک

دومی ۽ گوں ہوار بنت تہ عجیبیں دروشتے دینت -

شیشخ ۽ دستان باز درازیں - ما بے دستاں ۽ کڑوے گیشینی

گال جبل ۽ پیش داراں -

باجری پکھا دنکلو رون ۽ سمبراں

بازغیں سریناں بندغاں جھمی ایں گزاں

چوچاں پھاریزاں تنگوبیں پھلا کارمواں

میخ و ناڑی ۽ پھے دہ ۽ نزار ۽ نوی

ماخوٹری ۽ تکتہ گنجیں سندھڑی

تھہ مخن ننگار ۽ موسی جوہاں تیٰ مزن

ہفت صدی جوان و پت و کت زکت

ماخو تھو خبروں بچ و مٹی روز و واحد

ہے گالاں مس شاعر راجی او استمان زیند و نشان و دنت کہ
 زرت و باجری و کشار پکتگ۔ راہک و کشتکاران ماہیں جن و جنگ
 فصل و رون و پ تیار بیت گنت۔ بارغین سریناں، دتی جھمی این سری
 ان گوں بندغائنت۔ سری و گوں سرین بندغ و فائدہ ایش انت کہ یکے
 تہ سرا و سر و ملگور ڈکوک بنت دومی ایش انت کہ رون و وہ
 جہل بوگا سرین و را ساہی کیت۔ سیمی ایش انت کہ سری و ہمیرنگیں
 ہیرے و سرین۔ و بندت کہ مسک و کنت و سری یک پیلکے و پیا جوڑ
 بیت او ہوشگاں ہمیشی تہا مان کنت۔ ہے گالاں مس شاعر راجی او
 استمان زیند و نشان و دنت۔ البت شاعر یا ناڑی ہے جوہر و جنگ
 او پوربات و زند و راوش نہ کنت او ستری و مے گشیت کہ مے دت
 و ہے خواری نہ بیت۔ مارا مزین جوان و انبار درکار نمیت۔ ہے ملک
 و مال و ہوس و شک ہمیرنگیں کارے نہ انت کہ کتے آہنیا را
 جوان گشیت۔ شاعر و ملک و مال او جوان و کشار و ہوس و شک

انت البت شاعر ء و قی عہد و قول باز دوست انت۔
 بوچی داستان " بارغ ء داستان " دے باز نام دار انت۔
 بے مدد باز دل پسند انت۔ ہے داستان ء گال چوش انت۔

بارغ ء داستان

بارغ نادانے بارغ حاجی بے جڑ ء درین ء بارغ حاجی
 اور ایں او بھر ایں بارغ ء حاجی ڈکنٹرا ایں اتریں بارغ ء حاجی
 سائے لیمو ء بارغ ء حاجی بھر پھنی پھل ء بارغ ء حاجی
 پھدوٹی تھی اے بارغ ء حاجی بارغ ء وڈر بنت شکل و شیر
 ہے داستان ء زبان باز آسان اور دش انت۔ میمرنگ ء ک
 بارغ ء داستان ء زبان دش انت۔ ہے پیانٹر یا گرو ء سر
 بارغ ء داستان ء اہلان وزیر دے باز دل پسند انت۔ تڑ ء پ
 او دیوان ء شولقی ایں درنا، یک یک ء وار دمان ء بارغ ء داستان
 نوشت۔ ہے داستان ء گال ہمک مردماں را دوست انت کہ ہے
 داستان پیلوی ء پچی ء و ر ... کیں چڑھی مردماں لیاات انت۔

دستاناں " نکو جنگ " دے نامی ایں دستانے - ہے دستان ۶
 ن شاعر وق دوست ء ہر بیل او ہر ڈوک وفادار بیغ ۶ قول
 دنت - وفاداری عہد پہ عاشقان نوکین حاورے نہ انت -

ایش انت نکو جنگ ۶ دستان

کھٹاں ہواں ردشی تھرا کہ استار قطب ۶ جزری
 سہیل بے شہ کبہ پلو ء یا روش شہ آنگو در کھنی
 میر چاکر ۶ ماڑی بن ء صدی حدیثانی گوزی
 یکھے امری یکھے سری ، رتیا ہواں روش ء سدی
 دانی کسان دکتر این نوحی بے تیلان چڑھی
 مرگاں مس بال ء واب بارت کندوخ ۶ وزنائی فوسی

نعت چولی ۶ دستان

دستاں بند سلاماں دے بڑزب بارغین زال ۶
 منان تھئی گند غارہ نین پھر تو بیتغاں باڑا

منڈے و صورتی دیم و بیلی دا تھنگوی جمال
 دانی اے دم و پخت و مار سوگھ کھتے کھاراں
 نہ جکنت روش یہ واجھ و تھرامں بھانکراں داراں
 بلان و شرف چرائی لڑانا روت و تی یار و
 سفرگوں بمبویں جاداں زباداں لائی گیوا را
 زیندغ دو جہاں باتے سلاماں بر پہ ایسانی
 چھکر دیر کھتے چہرہ رنجاں کھور کھتے کہنی
 دستان سوتانی یک ہمیرنگیں تہرے کہ ایٹی و درشینئی اکہاں غزل
 ہند گیتہ - دستان یا دستانغ و اندرا چھڑوٹیا عشق و محبت و بیان
 نہ بنت - جنگ و جھیڑہ اوراجی دو دو دستورانی سر حال دے پیش
 دارگ بنت - دومی سوتانی گال کہ اولی دوراں مردمانی گوستغنت چھڑوٹیا
 ہواں گال سرآتکنت ڈیہی سوتانی رو و لیکو - ڈیہی او دستان ہمیرنگیں
 سوت انت کہ ایٹان سیادی کہنیں گالان گول داں اے و ہد و نہ
 سوت - لیکو ڈیہی او دستان و گال داں روش مردشی جوڑ بیاناں
 پیدا کنت - اے گڈ دے سوتانی چھڑا کا پنت - پھیکہ ہے گالانی جوڑوٹیا

راجی مردم انت او آسانی نام و حال ۽ کس ۽ راسمان انت ک
 یا جوڑینتہ گنت - ڈیہی سوت توڑیں مالو بیت کہ لیلارو، لولی بیت
 کہ لیکو، ڈیہی بیت یا دستانج، بلوچانی راجی او استمانی زیند ۽ بازیں
 پیناداں پیش دارنت - بلوچانی دود دستور او رندو رایاں پیش
 دارنت - ڈیہی سوت مئے ادب و لوزاک ۽ مزن گراں بہائیں مال
 و مڈی انت -

